

Wśród wielu rodzajów produktów regulowanych rozporządzeniami ministra zdrowia z dnia 17 grudnia 2004 r. znajdują się dwie ważne dla wielu pacjentów grupy środków pomocniczych: cewniki zewnętrzne oraz sprzęt stomijny.

Cewniki zewnętrzne

Cewniki zewnętrzne przeznaczone są dla mężczyzn z nietrzymaniem moczu, u których nie występuje zaleganie moczu w pęcherzu. Cewniki stosuje się przez całą dobę lub okazjonalnie. Ważne jest, aby pacjent zmieniał je raz na 24 godziny. Do cewnika podłącza się worki do zbiórki moczu, które - przy zachowaniu podstawowych zasad higieny - mogą być zmieniane co kilka dni.

Rozporządzenia MZ określają miesięczne limity ilościowe (do 30 sztuk dla cewników oraz do 6 dla worków) oraz cenowe (120 zł dla cewników oraz 39 zł dla worków) na te produkty, przy czym osoba je stosująca musi dopłacić do nich z własnej kieszeni 30% ceny.

Wg profesora Jerzego Kiwerskiego, Konsultanta Krajowego w dziedzinie rehabilitacji medycznej, najistotniejszą sprawą do rozwiązania w zaopatrzeniu w cewniki zewnętrzne jest przywrócenie bezpłatnego przydziału cewników i worków na mocz.

- 30-proc. odpłatność, wprowadzona kilka lat temu, a której wcześniej nie było, stanowi kwotę zaporową dla wielu pacjentów, którzy ze względu na swoją złą sytuację materialną nie korzystają z tego rodzaju zaopatrzenia - twierdzi prof. Kiwerski. - Te skromne oszczędności dla państwa doprowadzają do zdecydowanego pogorszenia jakości życia wielu pacjentów.

W innych krajach europejskich stosuje się 100 proc. refundację dla cewników zewnętrznych i worków do zbiórki moczu. Polska jest jedynym krajem, gdzie występują aż trzy limity: ilościowy, kwotowy oraz refundacyjny. Dodatkowo brakuje u nas rozwiązań systemowych - pacjent osobno zaopatruje się w cewniki oraz worki do zbiórki moczu, tymczasem klasyfikacja tego sprzętu jako całość mogłaby uprościć całą procedurę: jeden wniosek na zaopatrzenie,

Cewniki zewnętrzne i sprzęt stomijny

Wciąż w tyle Europy

Magdalena Kowalewska

nie, mniej dokumentów, oszczędność czasu, prostsze rozliczenie pomiędzy NFZ a świadczeniodawcą.

Prof. Jerzy Kiwerski jako konsultant krajowy wiele razy zwracał się do Ministerstwa z prośbą o zwrócenie uwagi na problemy zaopatrzenia w cewniki. - Przyznane limity ilościowe powinny pacjentom wystarczyć - dodaje profesor. - Najważniejsze to przywrócenie 100 proc. refundacji.

Sprzęt stomijny

Stomia polega na chirurgicznie wykonanym połączeniu światła jelita z powierzchnią ciała, stanowiąc tym samym alternatywny odpływ moczu lub stolca. W zależności od rodzaju jelita oraz wydalanej przez organizm treści wyróżniamy trzy typy stomii. Przy kolostomii oraz ileostomii stolec wydalany jest na powierzchnię brzucha - odpowiednio - z jelita grubego oraz z jelita cienkiego. Przy urostomii natomiast mocz wydostaje się na zewnątrz za pomocą wytworzonego ujścia jelita lub dróg moczowych na powłokach brzusznych

Sprzęt stomijny może być jednoczęściowy lub dwuczęściowy. W worku jednoczęściowym przyklepicz znajduje się bezpośrednio na worku, natomiast w systemie dwuczęściowym przyklepicz znajduje się na płycie, do której przymocowuje się worek.

Rozporządzenie ministra zdrowia z 17 grudnia 2004 r. w sprawie szczegółowego wykazu wyrobów medycznych (...) podaje, że worki samoprzylepne jednorazowego użycia w ilości do 90 sztuk przysługują bezpłatnie w miesiącu pacjentom z kolostomią, ileostomią oraz urostomią. Tymczasem rozporządzenie w sprawie limitu cen dla wyrobów medycznych (...) określa miesięczne li-

mity cenowe na ten sprzęt, które wynoszą przy ileostomii 400 zł, kolostomii - 300 zł oraz urostomii - 480 zł.

Według p. Jerzego Kasprzaka, Przewodniczącego Zarządu Głównego Towarzystwa POL-ILKO, obecne rozporządzenia ministra zdrowia z 17 grudnia 2004 r. nie korespondują ze sobą: - Jeśli limity cenowe podzielimy przez średnie ceny worków okazuje się, że przy tym limicie można tylko otrzymać około 45-47 woreczków.

Operacja wyłonienia stomii dla wielu osób staje się szokiem i tym bardziej zapewnienie tym osobom odpowiedniej opieki jest szczególnie istotne: - Dla takiego pacjenta oprócz problemów z emocjonalnym pogodzeniem się z wyłonioną stomią, jedną z najważniejszych spraw jest wystarczająca ilość sprzętu umożliwiająca codzienne funkcjonowanie w rodzinie i społeczeństwie - podkreśla Jerzy Kasprzak. - W Polsce mamy wciąż limity cenowe i ilościowe. Tymczasem w przeważającej części krajów starej Unii nie obowiązują żadne limity, a np. u naszych sąsiadów Czechów poziom wartościowy refundacji sprzętu stomijnego jest prawie dwukrotnie wyższy niż w Polsce.

Po wejściu do Unii Europejskiej w Polsce wprowadzono 7-proc. podatek VAT na sprzęt stomijny. W efekcie wzrosły ceny, a pacjent w ramach tych samych limitów może otrzymać mniejszą liczbę sprzętu niż przed akcesją do Unii.

Towarzystwo POL-ILKO, podobnie jak prof. Kiwerski, od wielu lat działa aktywnie na rzecz pacjentów i wielokrotnie apelowało w Ministerstwie Zdrowia o zmiany w systemie zaopatrzenia stomików. Czas pokaże, czy najbliższa nowelizacja rozporządzeń spełni oczekiwania zainteresowanych.

rodzaj środka pomocniczego	Polska			inne kraje Europy*		
	refundacja	limit cenowy	limit ilościowy	refundacja	limit cenowy	limit ilościowy
cewniki zewnętrzne	70%	120 zł	30 szt.	100%	brak	brak lub od 30 szt.
worki do zbiórki moczu	70%	39 zł	6 szt.	100%	brak	brak lub od 5 szt.
worki przy ileostomii	100%	400 zł	90 szt. (w praktyce ok. 47 szt.)	100%	brak	brak lub od 60 szt.
worki przy kolostomii	100%	300 zł	90 szt. (w praktyce ok. 47 szt.)	100%	brak	brak lub od 60 szt.
worki przy urostomii	100%	480 zł	90 szt. (w praktyce ok. 47 szt.)	100%	brak	brak lub od 60 szt.

* Czechy, Dania, Francja, Holandia, Niemcy, Norwegia, Słowacja, Szwecja, Wielka Brytania, Włochy